

Bundessprachenamt

Verständigungshilfe Deutsch – Paschtu

**Auszug aus dem Kurzsprachführer Paschtu
des Bundessprachenamtes
Phrasen und Wortlisten zu Alltagssituationen**

Impressum

Herausgeber:
Bundessprachenamt (BSprA)
Abteilung Sprachausbildung
Horbeller Straße 52
50354 Hürth
www.bundessprachenamt.de
Postanschrift:
Postfach 11 63
50328 Hürth

Inhaltsverzeichnis

Begleitinformationsteil	4
Aussprache und Umschrift	4
Symbolzeichen	4
Kapitel I: Grundlegendes	5
I-1: Grußformen	5
I-1.1: Begrüßung und Befinden	5
I-1.2: Verabschiedung	6
I-2: Kontaktaufnahme	7
I-2.1: Kennenlernen und Vorstellen	7
I-2.2: Anrede	8
I-3: Verständigung	8
I-4: Wichtige Redewendungen	9
I-5: Fragen	10
I-6: Gesprächsreaktionen	11
I-7: Bitten	12
I-8: Danken	13
I-9: Ablehnen und Abweisen	13
I-10: Freundliche Worte	14
Kapitel II: Täglicher Bedarf	15
II-1: Kaufen	15
II-2: Essen und Trinken	16
II-2.1: Restaurant	16
II-2.2: Selbstversorgung	18
II-3: Bezahlen	18
II-4: Wortliste „Lebensmittel“	19
II-5: Wortliste „Weiterer Einkaufsbedarf“	22
Kapitel III: Räumliche Orientierung	23
III-1: Wegbeschreibungen	23
III-2: Wortliste „Gelände und Topographie“	24
III-3: Wortliste „Gebäude und Örtlichkeiten“	25

Kapitel IV: Notfallsituationen	26
IV-1: Hilfe im Notfall	26
IV-2: Medizinische Versorgung	27
IV-3: In der Apotheke	30
IV-4: Verkehrsunfall	30
IV-5: Wortliste „Medizinische Versorgung“	31
IV-6: Wortliste „Körperteile und Organe“	34
Kapitel V: Unterwegs	35
V-1: Mit dem Bus	35
V-2: Wortliste „Transportmittel“	36
Kapitel VI: Kontrollen.....	36
VI-1: Anweisungen und Aufforderungen	36
VI-2: Wortliste „Personalien“	38
Kapitel VII: Dies und das	39
VII-1: Menschen und Berufe	39
VII-2: Familie	41
VII-2.1: Verwandtschaftsbezeichnungen	41
VII-2.2: Familienstand	41
VII-3: Gruppen	42
VII-3.1: Organisationsformen	42
VII-3.2: Institutionen	42
VII-4: Zeitangaben	43
VII-4.1: Allgemeine Zeitausdrücke	43
VII-4.2: Uhrzeit	45
VII-4.3: Jahreszeiten	46
VII-4.4: Wochentage	46
VII-4.5: Feste und Feiertage	46
VII-4.6: Monatsnamen	47
VII-4.7: Datum	47
VII-5: Zahlen und Zahlenangaben	48
VII-6: Farben	50
VII-7: Gegensatzpaare	51

BEGLEITINFORMATIONSTEIL

Aussprache und Umschrift

Paschtu benutzt zur Schreibung ein erweitertes **arabisches Alphabet**. Um der daraus resultierenden Leseproblematik zu begegnen, wird in dieser Verständigungshilfe zusätzlich zur Originalschrift eine **vereinfachte Umschrift** verwendet, die von den **Lesekonventionen des Deutschen** ausgeht. Die folgende Tabelle informiert Sie über die **Aussprachebesonderheiten** des Paschtu.

Umschriftzeichen	Aussprache
aa	dunkles langes, zum „o“ hinneigender a-Laut wie im schwedischen „skål“; ähnelt dem „or“ in „Wort“ (ohne Rollung des r)
<u>d</u>	retroflexes d (ohne Entsprechung im Deutschen)
gh	wie das deutsche „Zäpfchen-r“ in „Rose“
h	immer gehaucht, auch im Wortinnern oder am Wortende , niemals als „Dehnungs-h“ wie im Deutschen!
<u>n</u>	retroflexes n (ohne Entsprechung im Deutschen)
ng	immer als Einzellaute , d.h. getrennt auszusprechen, nicht zusammen wie dts. „singen“
ö	ähnelt dem Auslaut-e wie in „Blume“ (stets kurz zu sprechen, nicht lang wie in „Öl“!)
<u>r</u>	retroflexes gerolltes r (ähnelt dem Deutschen l)
s	immer stimmhaft wie in „Susanne“; niemals stimmlos wie in „Gas“
<u>t</u>	retroflexes t (ohne Entsprechung im Deutschen)
w	wie englisch „water“

Die **Aussprachespalte (mittlere Spalte)** gibt auch die **Betonung** an, wobei das zu betonende Worтеlement **fett markiert** ist:

Beispiel: man**ö**na (betont wird hier also das „**ö**“)

Symbol	Bedeutung
↶	dies ist eine Antwort auf eine vorausgegangene Äußerung (bei Gruß o.ä.)
♀	weibliche Wortform
→	Pluralform (Mehrzahl)

KAPITEL I: GRUNDLEGENDES

I-1: GRÜßFORMEN

I-1.1: BEGRÜSSUNG UND BEFINDEN

<i>Hallo!</i>	Balaam (alaikom)!	سلام (عليكم) !
<i>Guten Morgen!</i>	Balaam (alaikom)! / Bahaar (mo) pö chair!	سلام (عليكم) ! / سهار (مو) په خير !
<i>Guten Tag!</i>	Balaam (alaikom)!	سلام (عليكم) !
<i>Guten Abend!</i>	Balaam (alaikom)! / Schpa (mo) pö chair!	سلام (عليكم) ! / شپه (مو) په خير !
↳ <Antwort auf alle Äußerungen>	(Wa alaikom) Balaam!	(و عليكم) سلام !
<i>Herzlich willkommen!</i>	(Dö srö lö kume) chö raar- laabt!	(د زره له کومی) بڼه راغلاست !
↳ <i>Danke!</i>	Merabaani!	مهربانی !
<i>Wie geht es Dir?</i>	Zönga je?	څنگه ئی ؟
<i>Wie geht es Euch/Ihnen?</i>	Zönga jaaßt?	څنگه یاست ؟
↳ <i>(Sehr) gut!</i>	(Deer) chö!	(ډیر) بڼه!
↳ <i>Ganz gut!</i>	Belkol chö!	بالکل بڼه !
↳ <i>Es geht mir gut!</i>	(Sö) chö jom!	(زه) بڼه يم !
↳ <i>Es geht uns gut!</i>	(Mung) chö ju!	(مونږ) بڼه يو !
↳ <i>Alles in Ordnung, danke!</i>	Chairat da, manöna!	خیرت ده ، مننه !
↳ <i>Nicht schlecht.</i>	Bada nö da.	بده نه ده .
<i>Und Ihnen? / Und selbst?</i>	Au taabe?	او تاسی ؟
↳ <i>Danke, mir auch!</i>	Manöna, sö am chö jom!	مننه ، زه هم بڼه يم !
<i>Was macht die Arbeit / das Geschäft?</i>	Kaar-o-baar zönga da?	کاروبار څنگه ده ؟

I-1.2: VERABSCHIEDUNG

<i>Auf Wiedersehen!</i>	Dö choda ai paama an !	د خدای پامان !
↳ <i>Auf Wiedersehen!</i>	Dö choda ai paama an !	د خدای پامان !
<i>Bis später ! / Bis zum nächsten Mal!</i>	Tör wrussta pore! / Tör bö! waar pore!	تر وروسته پوری ! / تر بل وار پوری !
↳ <i>O.K., bis dann!</i>	βama da, tör bja a lid ö ne pore!	سمه ده ، تر بیا لیدنی پوری !
<i>Bis morgen!</i>	Tör Bab aa pore!	تر سبا پوری !
<i>Gute Nacht!</i>	Schpa pö chair!	شپه په خیر !
↳ <i>Danke, Ihnen auch eine gute Nacht!</i>	Man ö na, dö taa βo schpa am pö chair!	مننه ، د تاسو شپه هم په خیر !
<i>Kommen Sie gut nach Hause!</i>	Pö chair orasse eeg öi!	په خیر ورسپیری !
<i>Einen schönen Tag noch!</i>	Wras mo pö chair!	ورخ مو په خیر !
<i>Es hat mich sehr gefreut.</i>	<u>D</u> eer choscha aa la schwom.	ډېر خوشحاله شوم .
↳ <i>Ebenso / Ganz meiner- seits!</i>	Amd aa βe!	همداسی !
<i>Gute Fahrt! / Angenehme Reise!</i>	Baf ar (mo) pö chair!	سفر (مو) په خیر !

I-2: KONTAKTAUFNAHME

I-2.1: KENNENLERNEN UND VORSTELLEN

<i>Ich heiße ...</i>	Sö ... numeegom.	زه ... نومېږم .
<i>Wie heißen Sie?</i>	Taaße zö numeegöi?	تاسی څه نومېږی ؟
<i>Darf ich Ihnen ... vorstellen?</i>	Edschaasa da ... taaßo ta marefi krom?	اجازه ده ... تاسو ته معرفی کړم ؟
↳ <i>Es freut mich, Sie kennen zu lernen!</i>	Choschaala jom, tsche taaßo ßara aaschnaa schwom.	خوشحاله یم چی تاسو سره آشنا شوم .
<i>Das ist ...</i> <i>... mein Freund/ Kamerad.</i> <i>... Herr ( ) .</i>	Daa ... dai. <i>... smaa malgörai ...</i> <i>... chaarölai ( ) ...</i>	دا ... دی . <i>... زما ملگری ...</i> <i>... بناغلی ( ) ...</i>
<i>Woher kommen Sie?</i>	Dö kum saai na jaaßt?	د کوم ځای نه یاست ؟
<i>Welchen Beruf haben Sie?</i>	Taaße zö kaar kawöi?	تاسی څه کار کوی ؟
<i>Ich bin ...</i>	Sö ... jom.	زه ... یم .
<i>Wo wohnen Sie?</i>	Tscheerta dschwand kawöi?	چېرته ژوند کوی ؟
<i>Ich wohne in ...</i>	Sö pö ... ke dschwand kawom.	زه په ... کی ژوند کوم .
<i>Haben Sie ...</i> <i>...Telefon?</i> <i>...E-Mail?</i>	(Taaße) ... laröi? <i>... telefun ...</i> <i>... e-mil aadress ...</i>	(تاسی) ... لری ؟ <i>... تیلفون ...</i> <i>... ای میل آدرس ...</i>
<i>Wo kann ich Sie erreichen?</i>	Tscheerta taaße paidaa kawolaai schom?	چېرته تاسی پیدا کولای شم ؟
<i>Wann kann ich Sie erreichen?</i>	Köla taaße paidaa kawolaai schom?	کله تاسی پیدا کولای شم ؟

I-2.2: ANREDE

<i>Entschuldigen Sie, bitte!</i>	Obachöi!	وبخبنی !
↳ <i>Keine Ursache!</i>	Parwaa nö lari!	پروانه لری !
<i>(mein) Herr</i>	Chaarölai!	بناغلی !
<i>(meine) Herren</i>	Chaarölo!	بناغلو !
<i>(meine) Dame</i>	Mermön!	میرمن !
<i>(meine) Damen</i>	Mermöno!	میرمنو !
<respektvolle Anrede für einen älteren Mann>	Plaara! / Aadschi-βaa-eb!	پلاره ! / حاجی صاحب !
<i>Herr Professor!</i>	Mohtaram profaissur! / Profaissur βaa-eb!	محترم پروفیسور ! / پروفیسور صاحب !
<i>Frau Doktor!</i>	Mohtarama daaktar βaa-eba!	محترمه داکتر صاحبه !
<i>Sehr geehrte Gäste!</i>	Deero mohtaramo melmano!	دیرو محترمومیلمنو !

I-3: VERSTÄNDIGUNG

<i>Verstehen Sie (mich)?</i>	Po-ee göi?	پوهپیری ؟
<i>Ich verstehe.</i>	Po-ee gom.	پوهپیرم .
<i>Ich verstehe nicht.</i>	Nö po-ee gom.	نه پوهپیرم .
<i>Ich spreche nur wenig Paschtu.</i>	Sö jawaase lög Pachtö po-ee gom.	زه یواخی لیر پینتو پوهپیرم .
<i>Sprechen Sie ...</i>	Pö ... chaböree kawolaai schöi?	په ... خبری کولای شی ؟
<i>... Deutsch?</i>	... Aalmani ...	... آلمانی ...
<i>... Englisch?</i>	... Englissi ...	... انگلیسی ...
<i>... Französisch?</i>	... Faraanβawi ...	... فرانسوی ...
<i>... Paschtu?</i>	... Pachtö ...	... پینتو ...

<i>Wiederholen Sie das, bitte.</i>	Merabaani wökröi, tekraar je kröi.	مهربانی وکړی ، تکرار ئی کړی .
<i>Langsam, bitte!</i>	Merabaani wökröi, wroo wroo!	مهربانی وکړی ، ورو ورو !
<i>Was bedeutet das?</i>	Daa zö numeegi?	دا څه نومېږي ؟
<i>Wie sagt man ... auf Paschtu?</i>	... ta pö Pachto zö waa-ii?	... ته په پښتو څه وائی ؟
<i>Paschtu ist für mich sehr/zu schwierig.</i>	Pachto maa ta deera ßachta da.	پښتو ما ته ډېره سخته ده .
<i>Wir brauchen einen Dolmetscher.</i>	Mung tardschomaan ta sarurat laru.	مونږ ترجمان ته ضرورت لرو .

I-4: WICHTIGE REDEWENDUNGEN

<i>Alles in Ordnung?</i>	Belkol chairat da?	بالکل خبرت ده ؟
<i>Alles klar! / O.K.! / Gut!</i>	ßama da! / Chö da!	سمه ده ! / ښه ده !
<i>Das kann sein.</i>	Kedai schi.	کېدای شی .
<i>Das ist wahr.</i>	Daa richtjaa da.	دا ریښتیا ده .
<i>Das stimmt nicht.</i>	Daa ßama nö-da.	دا سمه نده .
<i>Einen Moment, bitte!</i>	Merabaani wökröy jaua scheba!	مهربانی وکړی یوه شېبه !
<i>Schade!</i>	Lö bada mörgha!	له بده مرغه !
<i>Sehr gut! / Prima! / Super!</i>	Deer chö! / Aali!	ډیر ښه ! / عالی !
<i>Sorry! / Das tut mir Leid!</i>	Obachöi! / Bachöna roaarom!	وبخښی ! / بخښنه غواړم !
<i>Vielleicht</i>	Chaa-ii	ښایي
<i>Vielleicht später!</i>	Chaa-ii wrussta!	ښایي وروسته !

I-5: FRAGEN

<i>Darf ich ...</i> <i>... eintreten?</i> <i>... fotografieren?</i>	Edschaasa da ... ... nönawösom? ... akss waachlom?	اجازه ده ... ... ننوخم؟ ... عکس واخلم؟
<i>Gibt es hier ...</i>	Döлта ... schta?	دلته ... شته؟
<i>Können Sie mir bitte ...</i> <i>... ( ) geben?</i> <i>... ( ) zeigen?</i>	Kawolaai schöi ( ) maa ta ... ... raakröi? ... raawochajöi?	کولای شی ( ) ماته ... ... راکری؟ ... راوینیی؟
<i>Können Sie mir bitte sagen, ...</i> <i>... wann?</i> <i>... warum?</i>	Kawolaai schöi maa ta wo-waajöi, ... zö wacht / köla? ... wale?	کولای شی ماته ووايي ، ... ... خه وخت / کله؟ ... ولي؟
<i>was?</i> <i>Was ist das?</i> <i>Was ist hier los?</i> <i>Was wollen Sie?</i>	zö (schai)? Daa zö schai da? Döлта zö chaböra da ? Taaße zö roaaröi?	خه (شی)؟ دا خه شی ده؟ دلته خه خبره ده؟ تاسی خه غواری؟
<i>welche/r/s?</i>	♀kuma? kum?	کومه؟ کوم؟
<i>wem?</i>	dö tschaa?	د چا؟
<i>wen?</i>	tschaa ta?	چا ته؟
<i>wer?</i> <i>Wer ist das?</i>	tschaa/zook? Daa zook da?	چا / خوک؟ دا خوک ده؟
<i>wessen?</i>	dö tschaa?	د چا؟
<i>von wem?</i>	lö tschaa?	له چا؟
<i>wie?</i>	zönga?	خنګه؟
<i>(für) wie lange?</i>	zö moda? / zumra wacht?	خه موده؟ / خومره وخت؟

wie oft?	zoo waare? / zoo söle?	څو واری؟ / څو ځلی؟
wie viel(e)?	zoo/ zumra?	څو/څومره؟
wo?	tsche eere?	چیری؟
Wo gibt es ...?	... tsche eerta schta?	... چیرته شته؟
woher? / von wo?	lö kum saai na/ zöcha?	له کوم ځای نه/څخه؟
wohin?	tsche eerta?	چیرته؟
..., nicht wahr?	..., ßama da?	... ، سمه ده؟

I-6: GESPRÄCHSREAKTIONEN

(Das) kann sein.	Ked ai schi.	کیدای شی .
(Sehr) gern!	Pö deera chwach öi!	په ډیره خوښی !
Genug! / Es reicht!	Bass! / Kaafi da!	بس ! / کافی ده !
Das geht nicht.	Nö keegi .	نه کیږی .
Das ist gut. Das ist nicht gut.	Daa chö (kaar) da. Daa chö (kaar) nö da.	دا ښه (کار) ده . دا ښه (کار) نه ده.
Das macht nichts. / Schon gut.	Par waa nö lari	پروا نلری .
Das wundert mich (aber)!	Ta-adsch ob kawom!	تعجب کوم !
Einverstanden!	Mowaafek jom!	موافق یم !
Ich weiß. Ich weiß nicht.	Sö po- eegom . Sö nö po- eegom .	زه پوهیږم . زه نه پوهیږم.
Kein Problem!	Eez chab öra nö-da! / Eez mosch kel nöschta!	هیڅ خبره نه ده ! / هیڅ مشکل نشته !
Keine Ahnung.	Nö po- eegom .	نه پوهیږم .
Mal sehen.	Gooru ba.	گورو به .

<i>Merkwürdig ...</i>	Adschiib ...	عجیب ...
<i>Natürlich!</i>	Wale nö! / Chkaara da!	ولی نه! / بنکاره ده!
<i>Richtig!</i>	ßama da!	سمه ده!
<i>So ein) Pech!</i>	Bee talee!	بی طالع!
<i>Wie schön!</i>	Zumra chö!	خومره بنه!

I-7: BITTEN

<i>..., bitte!</i>	Merabaani wökröi!	مهربانی وکری!
<i>Bitte sehr!</i> <anbietend>	Merabaani wökröi!	مهربانی وکری!
<i>Verzeihung!</i>	Obachöi! / Maserat roaarom!	وبخنی! / معذرت غوارم!
<i>Geben Sie mir bitte ...</i>	Merabaani wökröi, ... raakröi.	مهربانی وکری ... راکری.
<i>Bringen Sie mir bitte ...</i>	Merabaani wökröi, ... maa ta raauöi.	مهربانی وکری ... ما ته راوری.
<i>Wir möchten ...</i>	Mung ... roaar <u>u</u>	مونږ ... غوارو
<i>Wir suchen ... !</i>	Mung ... la <u>tawu</u> !	مونږ ... لټوو!
<i>Können Sie uns bitte hel- fen?</i>	Kawolaai schöi mung Bara mrassta wökröi?	کولای شی مونږ سره مرسته وکری؟

I-8: DANKEN

<i>Danke (sehr)!</i>	(Deera) manöna!	دېره) مننه !
<i>Danke für ...</i>	Manöna dö ...	مننه د ...
<i>... Ihre Gastfreundschaft!</i>	... taa bo lö melma-paalöne zöcha!	... تاسو له مېلمه پالنې څخه !
<i>... Ihre Hilfe!</i>	... taa bo lö mrasste zöcha!	... تاسو له مرستې څخه !
<i>... Ihre gute Zusammenarbeit!</i>	... taa bo lö chee am-kaaröi zöcha!	... تاسو له ښې همکارۍ څخه !
↳ <i>Gern geschehen! / Nichts zu danken!</i>	Ila kawom! / Dö manöne war nö da!	هیله کوم ! / د مننې وړ نه ده !

I-9: ABLEHNEN UND ABWEISEN

<i>Nein, danke!</i>	Na, manöna!	نه ، مننه !
<i>Das ist nicht nötig!</i>	Daa sarur nö da!	دا ضرور نه ده !
<i>Das brauche ich nicht.</i>	Dee ta sarurat nö larom.	دی ته ضرورت نه لرم .
<i>Sie sind sehr freundlich, aber ...</i>	Taa be deer merabaan jaaßt, wale ...	تاسی ډیر مهربان یاست ، ولی ...
<i>Tut mir Leid, ich hab's eilig!</i>	Obachöi, sö beera larom!	وبخښی ، زه بېړه لرم !
<i>Ich habe gerade viel zu tun.</i>	Sö amdaa- ooß deer kaar larom.	زه همدا اوس ډیر کار لرم .
<i>Ich muss jetzt gehen.</i>	Sö ooß baajad laar schom.	زه اوس باید لاړ شم .
<i>Vielleicht ein anderes Mal.</i>	Kum böi waar, enschaallaa ...	کوم بل وار ، انشاء الله ...
<i>Das gehört mir!</i>	Daa smaa da!	دا زما ده !
<i>Das ist meine Sache!</i>	Daa smaa schachssi kaar dai!	دا زما شخصي کار دی !
<i>Hören Sie auf!</i>	Bass da!	بس ده !
<i>Gehen Sie weg!</i>	Wrök schöi! / Laar schöi!	ورک شی ! / لاړ شی !

I-10: FREUNDLICHE WORTE

<i>Wir sind Ihre Freunde.</i>	Mung dö taa bo dos taan ju.	مونږ د تاسو دوستان يو .
<i>Wir wollen Ihnen helfen!</i>	Mung ro aa ru taa bo bara mrassta wo k ru!	مونږ غواړو تاسو سره مرسته وځړو !
<i>Sie sind (hier) in Sicherheit.</i>	Taa bo (dö)lta) pö ammen ke jaa ßt öi.	تاسی (دلته) په امن کښی یاستی .
<i>Sie brauchen keine Angst zu haben!</i>	Taa be mö-ereegöi!	تاسی مه هیرېږی !
<i>Möchten Sie etwas ... ... trinken? ... essen?</i>	Ro aa röi zö schai ... ... wö z öschöi? ... wo ch röi?	غواړی څه شی ... ... وڅښی ؟ ... وځوری ؟
<i>Rauchen Sie?</i>	ßegre t aadat laröi?	سگرت عادت لری ؟
<i>Das ist ein Foto von ...</i>	Daa ak ss dö ... dai.	دا عکس د ... دی .
<i>Grüßen Sie ... von mir!</i>	Smaa ßalaam una ... ta o - rassawöi!	زما سلامونه ... ته ورسوی !
<i>... gefällt mir sehr gut!</i>	... mee d eer chwache e egi!	... می ډیر خوښیږی !
<i>Sie sind sehr freundlich!</i>	Taa be d eer merabaan jaa ßt !	تاسی ډیر مهربان یاست !
<i>Gute Besserung!</i>	Schef aa de wi! / Cha rocht ja a!	شفا دی وي !! / بڼه روغتیا !
<i>Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!</i>	Kaliisa moo moba aa rak!	کلیزه مو مبارک !

KAPITEL II: TÄGLICHER BEDARF

II-1: KAUFEN

<i>Markt</i>	maarket	بازار
<i>Geschäft/Laden</i>	dukaan / ploransai	دکان / پلورنځی
<i>Lebensmittelladen</i>	dö chwaraaki schajaano ploransai	د خوراکي شيانو پلورنځی
<i>Supermarkt</i>	βupar-maarket	سوپر مارکیټ
<i>Bäckerei</i>	naan-waa-i	نانوایی
<i>Haben Sie ...?</i> ~ so etwas? <Sie zeigen dem Händler den Gegenstand>	(Taaβe) ... laröi? (Taaβe) daaβe jau schai laröi?	(تاسی) ... لری ؟ (تاسی) داسی یو شی لری ؟
<i>Gibt es hier ... ?</i>	Döлта ... schta?	دلته ... شته ؟
<i>Ich hätte gern ... .</i>	Sö ... roaarom.	زه ... غواړم .
<i>Ich suche ... .</i>	Sö ... latawom.	زه ... لټوم .
<i>Ich brauche ... .</i>	Sö ...-ta sarurat larom.	زه ... ته ضرورت لرم .
<i>Zeigen Sie mir ... !</i>	... raawochajöi!	... راوبښی !
<i>Geben Sie mir bitte ... !</i>	Merabaani wökröi, ... raakröi!	مهربانی وکړی ، ... راکړی !
<i>Das ist genug.</i>	Bass da.	بس ده .
<i>Das reicht mir.</i>	Smaa dö paara bass da.	زما د پاره بس ده .
<i>Das ist mir zu viel.</i>	Daa smaa dö paara deer da.	دا زما د پاره ډیر ده .
<i>Das gefällt mir.</i>	Daa me chwacheegi.	دا می خوښیږی .
<i>Das gefällt mir nicht.</i>	Daa me nö chwacheegi.	دا می نه خوښیږی .
<i>Haben Sie noch etwas an- deres?</i>	Kum böل schai laröi?	کوم بل شی لری ؟

<i>Was / Wie viel kostet das?</i>	Daa pö zoo da? / Daa zoo keegi?	دا په څو ده ؟ / دا څو کيږي ؟
<i>Was / Wie viel kostet das alles zusammen?</i>	Daa tool zoo keegi?	دا ټول څو کيږي ؟
<i>Einverstanden!</i>	βama da!	سمه ده !
<i>Das nehme ich.</i>	Daa roaarom.	دا غواړم .
<i>Das ist alles. / Das war's schon.</i>	Bass da.	بس ده .

II-2: ESSEN UND TRINKEN

II-2.1: RESTAURANT

<i>Wir möchten etwas ... ... trinken. ... essen.</i>	Mung roaa <u>ru</u> jau schai ... ... wö <u>z</u> öschu. ... wo <u>ch</u> ru.	مونږ غواړو يو شى ... ... وڅښو . ... وخورو .
<i>Ich möchte nichts ... ... essen. ... trinken.</i>	Nö-roaa <u>rom</u> kum schai ... ... wo <u>ch</u> rom. ... wö <u>z</u> öschom.	نه غواړم كوم شى ... ... وخورم . ... وڅښم .
<i>Ich habe schon gegessen.</i>	Maa do <u>d</u> öi chwa <u>r</u> öle.	ما پوډى خورلى .
<i>Sollen wir etwas ... ... essen gehen? ... trinken gehen?</i>	Kum schai ... ... wo <u>ch</u> ru? ... wö <u>z</u> öschu?	كوم شى ... ... وخورو ؟ ... وڅښوو ؟
<i>Ich lade Sie ein.</i>	Sö taa ße melma kawom.	زه تاسى ميلمه كوم .
<i>Was möchten Sie trinken?</i>	Zö schai zöschöi?	څه شى څښي ؟
<i>Einen Kaffee, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, jaua kawa!	مهربانى وکړي ، يوه قهوه !
<i>Einen Tee, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, jau tschaa <i>i</i> !	مهربانى وکړي ، يو چای !
<i>Speisekarte</i>	mino / dö chwa <u>r</u> ölo lesst	مينو / د خورلو لست

<i>Ist das sehr scharf?</i>	Daa <u>d</u> eer triich dai? / ♀Daa <u>d</u> eera tarcha da?	دا ډیر تریخ دی ؟ / دا ډیره ترخه ده ؟
<i>Ich nehme ...</i>	Sö ... roaa <u>r</u> om.	زه ... غوارم .
<i>Ich hätte gern ...</i> <i>... ein Messer.</i> <i>... eine Gabel.</i> <i>... einen Löffel.</i> <i>... ein Glas.</i> <i>... Salz.</i> <i>... Pfeffer.</i>	... roaa <u>r</u> om! Tschaar <u>ö</u> ... Pandscha ... Kaasch <u>o</u> ka ... Gila <u>a</u> ß ... Ma <u>a</u> lga ... Mrötsch ...	... غوارم ! چاره ... پنجه ... قاشقه ... گیلاس ... مالگه ... مرچ ...
<i>Für mich dasselbe.</i>	Maa ta amd <u>a</u> a-schaan.	ما ته همداشان .
<i>Für uns alle, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, dö <u>t</u> oolo dö pa <u>a</u> ra!	مهربانی وکړی ، د ټولو د پاره !
<i>Nur etwas / eine Kleinigkeit, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, jau mochtass <u>a</u> r schai!	مهربانی وکړی ، یو مختصر شی !
<i>Viel, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, <u>d</u> eer!	مهربانی وکړی ، ډیر !
<i>Noch mehr, bitte!</i>	Merabaani wö <u>k</u> röi, noor am <u>d</u> eer!	مهربانی وکړی ، نور هم ډیر !
<i>Genug, danke!</i>	Bass da, man <u>ö</u> na!	بس ده ، مننه !
<i>Nichts mehr, danke!</i>	Noor n <u>ö</u> , man <u>ö</u> na!	نور نه ، مننه !
<i>Guten Appetit!</i>	Cha eschteh <u>a</u> !	بڼه اشتها !
<i>Greifen Sie zu!</i>	Bessmel <u>a</u> a <u>k</u> röi!	بسم الله کړی !
<i>Das schmeckt sehr gut!</i>	Daa <u>d</u> eer chwand kaw <u>i</u> !	دا ډیر خوند کوی !
<i>Das ist sehr lecker!</i>	<u>D</u> eer chwandaw <u>a</u> r dai! / ♀ <u>D</u> eera chwandaw <u>o</u> ra da!	ډیر خوندور دی ! / ډیره خوندوره ده !
<i>Ich darf das nicht essen.</i>	Sö je n <u>ö</u> -schom chwara <u>l</u> ai.	زه یی نشم خوړلی.
<i>Ich darf das nicht trinken.</i>	Sö je n <u>ö</u> -schom zösch <u>a</u> lai.	زه یی نشم څښلی .
<i>Das Essen war sehr gut!</i>	<u>D</u> od <u>ö</u> i <u>d</u> eera cha wa!	ډوډی ډیره بڼه وه !

II-2.2: SELBSTVERSORGUNG

<i>Können wir bei Ihnen etwas zu essen bekommen?</i>	Taaḅo dö chwaraak dö paara zö schai laröi?	تاسو د خوراک د پاره څه شی لری ؟
<i>Können wir bei Ihnen etwas zu trinken bekommen?</i>	Taaḅo dö zöschaaak dö paara zö schai laröi?	تاسو د څښاک د پاره څه شی لری ؟
<i>Ist das essbar?</i>	Dö chwaraölo war da?	د خوړلو وړ ده ؟
<i>Ist das trinkbar?</i>	Dö zöschölo war da?	د څښلو وړ ده ؟
<i>Was ist das für ...</i>	Daa kum ... dai? / ♀Daa kuma ... da?	دا کوم ... دی ؟ / دا کومه ... ده ؟
<i>... ein Fisch?</i>	... maa-i ...	... ماهی ...
<i>... ein Tier?</i>	... aiwaan	... حیوان ...
<i>... eine Frucht?</i>	... ♀mewa ...	... میوه ...
<i>... ein Fleisch?</i>	... ♀roaacha ...	... غوښه ...
<i>Was ist das für ein Gemüse?</i>	Daa kum ḅaabö di?	دا کوم سابه دي ؟
<i>Wir brauchen ...</i>	Mung ... ta sarurat laru.	مونږ ... ته ضرورت لرو .
<i>... Proviant/Verpflegung.</i>	... chwaaro ...	... خواړو ...
<i>... Trinkwasser.</i>	... dö zöschölo ubo ...	... دڅښلو اوبو ...
<i>Lebensmittel</i>	chwaraaki schajaan	خوراکی شیان

II-3: BEZAHLEN

<i>Zahlen, bitte!</i>	Merabaani, essaabi wökröi!	مهربانی ، حسابی وکړی !
<i>Die Rechnung, bitte!</i>	Merabaani, dö essaab ḅurat raauröi!	مهربانی ، د حساب صورت راوړی !
<i>Das geht auf meine Rechnung./ Ich bezahle.</i>	Sö ee warkawom.	زه ئی ورکوم .
<i>Das ist für Sie!</i>	Daa dö taaḅo dö paara da!	دا د تاسو د پاره ده !
<i>Stimmt so!</i>	ḅama da!	سمه ده !

II-4: WORTLISTE „LEBENSMITTEL“

<i>Banane</i>	kela	کيله
<i>Bier</i>	biir	بیر
<i>alkoholfreies Bier</i>	be alko o la biir	بی الکوله بیر
<i>Bohnen</i>	lobj aa	لوبيا
<i>Brot</i>	do d öi	دودی
<i>Butter</i>	kotsch	کوچ
<i>Eier</i>	ag ö i	هگی
<i>Fisch</i>	maa- i	ماهی
<i>Fleisch</i>	roa a cha	غوبنه
<i>Gemüse</i>	ßaab ö	سابه
<i>Hähnchen</i>	tschörg	چرگ
<i>Honig</i>	schaat	شات
<i>Joghurt</i>	masst ee	مستی
<i>Kaffee</i>	kaw a	قهوه
<i>Kartoffeln</i>	katscha al u	کچالو
<i>Käse</i>	pane er	پنیر
<i>Mais</i>	dschwaar	جوار
<i>Marmelade</i>	morab aa	مربا
<i>Mehl</i>	wor ö	وره
<i>Milch</i>	schide ee	شیدی
<i>Mineralwasser</i>	gaasda aa ra ub ö / madani ub ö	گازداره اوبه / معدنی اوبه
<i>Nudeln</i>	makaruni/aasch	مکرونی / آش
<i>Obst</i>	mewa a	میوه

Öl	teel	تیل
Orange	maalta	مالته
Pfeffer	mrötsch	مرچ
Reis	oridsche	وریجی
Saft	scharbat	شربت
Salat	ßalaad/kaa-u	سلاد / کاهو
Salz	maalgä	مالگه
Suppe	schorwaa	شوروا
Süßigkeiten	schirini baab	شیرینی باب
Tee	tschaa	چای
Tomate	rumi baandschaa	رومی بانجان
Wasser	ubö	اوبه
Wein	waain	واین
Zitrone	limu	لیمو
Zucker	bura	بوره
Zwiebel	pjaas	پیاز

AFGHANISCHE SPEZIALITÄTEN (NACH FREMDSPRACHLICHEM STICHWORT GEORDNET):		
آش	aasch	<Art Spätzle (typisch afghanische Nudeln mit Joghurt und Gewürzen)>
آشک	aaschak	<Teigtaschen, mit Lauch gefüllt; im Wasserbad gekocht>
تروی	torwee	<Joghurtgetränk, (türk.) Airan; afghanisches Nationalgetränk>
جلی	dschelabi	<Süßigkeit zum Tee/Brot; Art Baklava>
فرنی	ferini	<Reispudding; beliebter Nachtisch>
قابلی پلو	kaabeli palau	<Reisgericht mit Rosinen, Karotten, Pistazien und Fleisch>
قیمه کباب	kima kabaab	<gegrillte Hackfleischspießchen (Rind)>
قورمه	korma	<Art Gulasch; kann auch fleischlos sein, z.B. mit Linsen oder Kartoffeln>
منتو	mantu	<Art Maultaschen, mit Rinderhack und Zwiebeln gefüllt; gedämpft>
شوروا	schorwaa	<Linsen-/Gemüsesuppe mit Fleisch und Brotstückchen>
شیر برنج	schiiir-böröndsch	<i>Milchreis</i>
سیخ کباب	ßiich kabaab	<gegrillte Fleischspießchen (Lamm/Rind)>

II-5: WORTLISTE „WEITERER EINKAUFSDARF“

<i>Batterie</i>	betröi	بټرى
<i>Briefmarke</i>	possti teket	پستى ټكټ
<i>Fahrschein</i>	teket	ټكټ
<i>Klopapier</i>	dö taschnaab kaaras	د تشناب كاغذ
<i>Seife</i>	ßaabuun	صابون
<i>Stadtplan</i>	dö schaar nakscha	د ښار نقشه
<i>Streichhölzer</i>	orlagiit	اورلگيټ
<i>Tasche</i>	chaltö	خاطه
<i>Telefonkarte</i>	dö telefun kaart	د تيلفون كارت
<i>Zahnpasta</i>	dö raachoo kriim	د غابنو كريم
<i>Zigaretten</i>	ßegret	سگرت

KAPITEL III: RÄUMLICHE ORIENTIERUNG

III-1: WEGBESCHREIBUNGEN

<i>Wo ist ...?</i>	... tscheerta da?	... چیرته ده؟
<i>Können Sie mir bitte den Weg nach ... zeigen?</i>	Kawolaai schöi dö ... laar maa ta wochöjoi?	کولای شی د ... لار ما ته وښیې؟
<i>Wie viele Kilometer sind es von hier nach/bis ...?</i>	Lö dee saaja tör ... zoo kilometra keegi?	له دی خایه تر ... خو کیلومتره کیږی؟
<i>Ist das nah von hier?</i> <i>Ist das weit von hier?</i>	Dee saai ta nögdē da? Lö dee saaja löre da?	دی خای ته نږدی ده؟ له دی خایه لری ده؟
<i>Wie lange braucht man bis dahin?</i>	Tör harö saaja zumra laar da?	تر هغه خایه څومره لار ده؟
<i>Wohin führt diese Straße?</i>	Daa Barak kume chwaata sii?	دا سړک کومی خواته خی؟
<i>Können Sie mich dorthin führen?</i>	Kawolaai schöi maa harö saai ta ranomaa-i kröi?	کولای شی ما هغه خای ته رهنماهی کړی؟
<i>Können Sie mir den Weg aufzeichnen?</i>	Kawolaai schöi laar raa-wochajöi?	کولای شی لار راوښیې؟
<i>Wir haben uns verlaufen/verfahren!</i>	Mung laara wröka köre da!	مونږ لاره ورکه کړی ده!
<i>Wo sind wir hier?</i>	Mung tscheerta ju?	مونږ چیرته یو؟
<i>Straße</i> <i>Hauptstraße</i>	Barak omumi waat/Barak	سړک عمومی واټ/سړک
<i>Kreuzung</i>	zaloor-laare	څلور لاری
<i>Kurve</i>	golaa-i	گولائی
<i>asphaltiert(e Straße)</i>	pooch Barak	پوخ سړک
<i>steil</i>	petschumai	پیچومی
<i>unbefestigt(e Straße)</i>	chaama Barak	خامه سړک

III-2: WORTLISTE „GELÄNDE UND TOPOGRAPHIE“

<i>Afghanistan</i>	Afraanessta an	افغانستان
<i>Berg</i>	rar	غر
<i>Brücke</i>	pul	پول
<i>Deutschland</i>	Aal maan /Dschermani	آلمان / جرمني
<i>Dorf</i>	kalai	کلی
<i>Fluss</i>	βiin	سین
<i>Gebiet / Region</i>	βima	سیمه
<i>Grenze</i>	pula/βarhadd	پوله / سرحد
<i>Hauptstadt</i>	paajeta cht	پایتخت
<i>Land</i> <im Unterschied zur Stadt>	atra aaf	اطراف
<i>Staat</i>	daulat	دولت
<i>Platz</i>	saai/maka an	خای / مکان
<i>Provinz</i>	welaajat	ولایت
<i>Punkt / Stelle / Ort</i>	t ö kai	تکی
<i>Stadt</i>	schaar	بنار
<i>Stadtviertel</i>	naaja	ناحیه
<i>Tal</i>	dö ghrö lam ön / dara	د غره لمن / دره
<i>Umgebung</i>	tschaapeer jaal / schaa au chwaa	چاپیریال / شا او خوا
<i>Wald</i>	san-g all	خنگل
<i>Zentrum</i>	mark as	مرکز

III-3: WORTLISTE „GEBÄUDE UND ÖRTLICHKEITEN“

<i>Autowerkstatt</i>	dö mot _ö ro warakschaap	د موټر ورکشاپ
<i>Behörde</i>	okumati makaam	حکومتي مقام
<i>Bank</i> <Geldinstitut>	baank	بانک
<i>Botschaft</i> <dipl. Vertretung>	βefaarat	سفارت
<i>Büro</i>	daftar	دفتر
<i>Busbahnhof</i>	dö βarwiβ mot _ö ro isstgaa	د سرويس موټرو ايستگاه
<i>Flugplatz/-hafen/-feld</i>	awaa-i dagar	هوایي ډگر
<i>Gebäude</i>	wadaanöi	ودانی
<i>Haltestelle</i>	isstgaa/tamsaai	ايستگاه / تمخای
<i>Haus</i>	koor	کور
<i>Hotel</i>	o _t al	هوټل
<i>Kaserne</i>	keschla	قشله
<i>Kirche</i>	kalissaa	کلیسا
<i>Konsulat</i>	konssolgari	قونسلگری
<i>Krankenhaus</i>	roocht _{uun} /schafaa-chaana	روغتون / شفاخانه
<i>Lager/Camp</i>	kamp	کمپ
<i>Markt</i>	baasaar	بازار
<i>Ministerium</i>	wesaarat	وزارت
<i>Moschee</i>	dsch _u maat	جومات
<i>Parkplatz</i>	dö mot _ö ro paark	د موټرو پارک
<i>Polizeidienststelle</i>	dö poliβo maamurjat	د پوليسو ماموریت
<i>Postamt</i>	possta-chaana	پسته خانه
<i>Rathaus</i>	schaarwaalee-/-baladja	بناروالی / بلدیہ

<i>Restaurant</i>	rassturaan	رستوران
<i>Schule</i>	choansai	بنونځی
<i>Tankstelle</i>	dö teelo taank	د تیلو ټانک
<i>Telefon</i>	telefun	تېلفون
<i>Toilette</i>	kenaaraab/taschnaab	کناراب / تشناب
<i>Wohnung</i>	koor	کور
<i>Zelt</i>	chaima	خیمه

KAPITEL IV: NOTFALLSITUATIONEN

IV-1: HILFE IM NOTFALL

<i>Vorsicht!</i>	Paam kawa! / Etjaat!	پام کوه ! / احتیاط !
<i>Feuer / Es brennt!</i>	Oor! / Oor je waachißt!	اور ! / اور یی واخیست !
<i>Hilfe!</i>	Mrassta!	مرسته !
<i>Holen Sie einen Arzt!</i>	Daaktar raawo-roaaröi!	ډاکټر راوغواری !
<i>Rufen/Holen Sie ...</i> <i>... die Polizei!</i> <i>... die Feuerwehr!</i> <i>... einen Krankenwagen!</i>	... raawo-roaaröi! Poliß ... Etfaaja ... Ambulaanss ...	... راوغواری ! پولیس ... اطفایه ... امبولانس ...
<i>Beeilen Sie sich!</i>	Beera wökröi!	بېره وکړی !
<i>Das ist ein Notfall!</i>	Daa jaua aadschela peecha da!	دا یوه عاجله پېښه ده !
<i>Ich muss dringend telefonieren!</i>	Sö baajad sör tör söra telefun wokrom!	زه باید زر تر زره تېلفون وکړم !
<i>Es hat einen Unfall gegeben!</i>	Jaua peecha schöwee da!	یوه پېښه شوی ده !

<i>Ich habe ein Problem.</i>	Sö moschkel larom.	زه مشکل لرم .
<i>Man hat mir ... gestohlen!</i>	Smaa ... rlaa schawai!	زما ... غلا شوی !
<i>Ich habe ... verloren!</i>	Maa ... wrök karai! / Maa ... ♀wröka köre!	ما ... ورک کری ! / ما ... ورکه کری !
<i>... unsere Tasche</i>	<i>... ♀kazoorā ...</i>	<i>... کڅوره ...</i>
<i>... meinen Koffer</i>	<i>... bakss ...</i>	<i>... بکس ...</i>
<i>... meinen Pass</i>	<i>... paaßport ...</i>	<i>... پاسپورت ...</i>
<i>Ich wusste nicht, dass das verboten ist.</i>	Sö nö po-edom, tsche daa mana da.	زه نه پوهیدم چه دا منع ده .

IV-2: MEDIZINISCHE VERSORGUNG

<i>Ich bin krank.</i>	Sö naarooch jom.	زه ناروغ یم .
<i>Ich fühle mich nicht wohl.</i>	Smaa aalat chö nö dai.	زما حالت ښه نه دی .
<i>Ich bin erkältet.</i>	Maa resesch karai.	ما ریزش کری .
<i>Ich habe Fieber.</i>	Sö töba larom.	زه تبه لرم .
<i>Ich habe (hier) Schmerzen.</i>	Sö (dölta) dard larom.	زه (دلته) درد لرم .
<i>Ich habe mich verletzt.</i>	Sö tapi schwom.	زه ټپي شوم .
<i>Ich bin von ... gebissen worden.</i>	<i>... wochwarom.</i>	<i>... وخورم .</i>
<i>Ich bin von ... gestochen worden.</i>	<i>... wotschitschelom.</i>	<i>... چیچلم .</i>
<i>... einem Tier</i>	<i>Aiwaan ...</i>	<i>... حیوان ...</i>
<i>... einem Insekt</i>	<i>Chaarpoot/Chasendee ...</i>	<i>... خارپوټ / خزندی ...</i>
<i>... einer Mücke</i>	<i>Mjaaße ...</i>	<i>... میاسی ...</i>
<i>Er ist (schwer) verletzt.</i>	Dai (deer) tapi dai.	دی (ډیر) ټپي دی .
<i>Sie ist ...</i>	Daa (deera) tapi da.	دا (ډیره) ټپي ده .

<i>Er ist bewusstlos/ohnmächtig!</i> <i>Sie ist ...</i>	Dai be ooscha dai! Daa be ooscha da!	دئ بی هوشه دئ! دا بی هوشه ده!
<i>Ich brauche ...</i> <i>... einen Arzt.</i> <i>... einen Erste-Hilfe-Koffer.</i> <i>... Verbandszeug.</i>	Sö ... roaa rom. ... daaktar ... ... dö awal ja komakuno bakss ... ... dö paan ßmaan ßaamaan ...	زه ... غوارم . ... ډاکټر ... ... د اوليه کمکونو بکس ... ... د پانسمان سامان ...
<i>Wo ist ein Krankenhaus?</i> <i>Wo ist eine Apotheke?</i>	Roocht uun tsche erta dai? Darmalt uun tsche erta dai?	روغتون چيرته دئ؟ درملتون چيرته دئ؟
<i>Ich muss regelmäßig dieses Medikament nehmen.</i>	Sö baaj ad daa daw aa baa kaa-ida wochrom .	زه بايد دا دوا با قاعده وخورم .
<i>Ich bin allergisch gegen ...</i>	Sö lö ... ßara assaa ßjat lar om .	زه له ... سره حساسيت لرم .
DAS KÖNNEN SIE ALS ARZT/SANITÄTER ZUM PATIENTEN SAGEN:		
<i>Ich bin ...</i> <i>...Arzt.</i> <i>...Sanitäter.</i> <i>...Krankenschwester.</i>	(Sö) ... jom. ... daaktar ... ... paras staar ... ... narss ...	(زه) ... يم . ... ډاکټر ... ... پرستار ... ... نرس ...
<i>Was haben Sie? / Was fehlt Ihnen?</i>	Zö naaroo ri lar öi ? / Zö taklif lar öi ?	څه ناروغی لری؟ / څه تکلیف لری؟
<i>Sind Sie verletzt? Wo?</i>	Taa ße tapi sch öwi jaa ßt ? Tsche erta ?	تاسی ټپي شوی یاست؟ چیرته؟
<i>Haben Sie (starke) Schmerzen?</i>	Taa ße (deer) dard lar öi ?	تاسی (دېر) درد لری؟
<i>Tut es hier weh?</i>	Daa saai dard kaw i ?	دا ځای درد کوی؟
<i>Können Sie mich verstehen?</i>	Smaa pö chab öro po- eegöi ?	زما په خبرو پوهیږی؟

Können Sie ... ... aufstehen? ... sich bewegen? ... sprechen?	Kawolaa <i>i</i> schöi ... ... odaree <i>eg</i> öi? ... wochwasee <i>eg</i> öi? ... chaböree wökröi?	کولای شی ... ... ودرپری ؟ ... و خوځپری ؟ ... خبری وکری ؟
Sind Sie schwanger?	Taa <i>ße</i> omeedwaara/ aamela-daara jaa <i>ßt</i> öi?	تاسی امید واره / حامله داره یاستی ؟
Zeigen Sie mir bitte Ihr(e/en) ... !	Merabaani wökröy chpöl ... maa ta raawochajöi!	مهربانی وکری خپل ... ما ته راوښی !
Zeigen Sie mir bitte ♀Ihr(e/en) ... !	Merabaani wökröy ♀chpöla ... maa ta raawochajöi!	مهربانی وکری خپله ... ما ته راوښی !
Sie haben / leiden unter	Taa <i>ße</i> dö ... taklif laröi.	تاسی د ... تکلیف لری .
Sie müssen operiert werden.	Taa <i>ße</i> baajad amaljaat schöi.	تاسی باید عملیات شی .
Wir müssen Sie ins Krankenhaus bringen.	Mung baajad taa <i>ße</i> roochtuun ta boosu.	مونږ باید تاسی روغتون ته بوځو .
Es ist nichts Schlimmes.	Dö taschwii <i>sch</i> wa <i>r</i> n <i>ö</i> da.	د تشویش وړ نه ده .
Es wird alles wieder gut.	Enschaa <i>llaa</i> chö ba schöi.	انشا الله ښه به شی .
Sie sind schwer krank.	Taa <i>ße</i> <u>d</u> eer naaroo <i>och</i> jaa <i>ßt</i> .	تاسی ډیر ناروغ یاست .
Sie sind schwer verletzt.	Taa <i>ße</i> <u>b</u> acht <u>t</u> api jaa <i>ßt</i> .	تاسی سخت ټپي تاست .
Wir helfen Ihnen.	Mung taa <i>ße</i> <u>b</u> ara mrassta kawu.	مونږ تاسی سره مرسته کوو .

IV-3: IN DER APOTHEKE

<i>Haben Sie ein Mittel gegen ... ?</i>	Taaße dö ... söd dawaa laröi?	تاسی د ... ضد دوا لری ؟
<i>Kann ich hier ... bekommen?</i>	Taaße ... laröi?	تاسی ... لری ؟
<i>Wie oft am Tag muss ich das nehmen?</i>	Dö wrase zoo waar je wochrom?	د ورخی څو وار ئی وخورم ؟
<i>Wann muss ich das nehmen?</i>	Köla je wochrom?	کله ئی وخورم ؟
<i>{dreimal} am Tag</i>	dö wrase {dree söle}	د ورخی {دری ځلی}
<i>zu den Mahlzeiten</i>	lö <u>dodöi</u> bara	له ډوډی سره

IV-4: VERKEHRSUNFALL

<i>Was ist passiert?</i>	Zö chaböra da?	څه خبره ده ؟
<i>Brauchen Sie Hilfe?</i>	Mrassta roaaröi?	مرسته غواړی ؟
<i>Sind Sie verletzt?</i>	Taaße tapi jaaßt?	تاسی تپي یاست ؟
<i>Ist jemand verletzt?</i>	Zook tapi schawai dai?	څوک تپي شوی دی ؟
<i>Bleiben Sie ruhig!</i>	Aaraama schöi! / Röli schöi!	آرامه شی ! / غلي شی !
<i>Nicht bewegen!</i>	Mö chwaseegöi!	مه خوځېری !
<i>Ich rufe ...</i>	(Sö) ... raa-roaarom.	(زه) ... را غواړم .
<i>... die Polizei.</i>	... poliß ...	... پولیس ...
<i>... einen Krankenwagen.</i>	... ambolaanß ...	... امبولانس ...
<i>... einen Arzt.</i>	... daaktar ...	... ډاکټر ...

IV-5: WORTLISTE „MEDIZINISCHE VERSORGUNG“

AIDS	eedss	ایډس
Allergie gegen ...	lö ... βara assaaβjat	له ... سره حساسیت
Amputation	dö röri kata kawol	د غري قطع کول
Antibiotikum	antibiotik	انتي بيوټيک
Arznei/Medikament	dawaa	دوا
Atemnot	nafass-tangi	نفس تنگی
Beruhigungsmittel	dö karaara-wolo dawaa	د کرارولو دوا
Blutgruppe	dö wine grup	د وینی گروپ
Blutung	dö wine ba-edöl	د وینی بهیدل
innere Blutung	dö wine daacheli ba-edöl	د وینی داخلی بهیدل
äußere/offene Blutung	dö wine chaaredschi ba-edöl	د وینی خارجی بهیدل
Brandverletzung	dö oor sachm	د اور زخم
Bruch/Fraktur	kassr/maat	کسر / مات
Cholera	kolaraa	کولرا
Durchfall	ess-haal	اسهال
Durchfallmedikament	dö ess-haal dawaa	د اسهال دوا
Durst	tönda	تنده
Ekzem/Ausschlag	bochaar	بخار
Entzündung	eltehaab	التهاب
Erkältung	resesch	ریزش
Erste Hilfe	awalja komak	اولیه کمک
Fieber	töba	تبه
Gehirnerschütterung	marsi takaan	مغزی ټکان

<i>Grippe</i>	soka am /griip	زکام / گریپ
<i>Heftpflaster</i>	palaaß tar	پلاستر
<i>Hepatitis/Gelbsucht</i>	seer ai	زپری
<i>Herzinfarkt</i>	dö srö Bak ta	د زړه سخته
<i>Hunger</i>	wl öga	ولږه
<i>Husten</i>	t u chai	توخی
<i>Impfung</i>	waakss iin	واکسین
<i>Infektion</i>	enfeks chan	انفیکشن
<i>Jod</i>	jod	یود
<i>Krankheit</i>	naaroor i	ناروغی
<i>Malaria</i>	malaar jaa	ملاریا
<i>Narkose/Betäubung</i>	be-ooschi/anes tes i	بی هوشی / انیستیزی
<i>Operation</i>	dscharaa- i amal jaat	جراحی عملیات
<i>Pocken <Krankheit></i>	dö tschetsch ak naaroor i	د چیچک ناروغی
<i>Probe</i>	ßamp al /namuna	سمپل / نمونه
<i>Stuhl~</i>	dö raajeta mawa aado ~	د غایطه موادو ~
<i>Urin~</i>	dö edra aro ~	د ادرارو ~
<i>Prothese</i>	massno- i rar ai	مصنوعی غږی
<i>Armprothese</i>	massno- i möt	مصنوعی مټ
<i>Beinprothese</i>	massno- i wrun	مصنوعی ورون
<i>Fußprothese</i>	massno- i pcha	مصنوعی پینه
<i>Handprothese</i>	massno- i laaß	مصنوعی لاس
<i>Schmerzmittel</i>	mossak ena daw aa	مسکنه دوا
<i>Schock</i>	soof/schook	ضعف / شوک
<i>Spritze</i>	peetschka ari	پیچکاری
<i>Trage / Tragbahre</i>	dö naar ooch taskera	د ناروغ تذکره

<i>Transfusion</i>	dö wine chaltö	د وینی خلטה
<i>Tuberkulose</i>	tobarkoloos	توبرکلوز
<i>Tumor</i>	paarssöob	پارسوب
<i>Typhus</i>	dö morekeee naaroori	د محرقی ناروغی
<i>Untersuchung</i>	maa-ina	معاینه
<i>Verband</i>	bandaadsch	بنداژ
<i>Verletzte(r)</i>	tapi	تپی
<i>Verletzung</i>	sachm/tap	زخم / تپ
<i>Wunde</i>	sachm/tap	زخم / تپ
<i>Wundsalbe</i>	dö sachm mar-ham	د زخم مرحم
EIGENSCHAFTSWÖRTER (ADJEKTIVE):		
<i>ansteckend</i>	ßaari	ساری
<i>gebrochen</i> <Gliedermaßen>	maat	مات
<i>gesund</i>	dschoor	جور
<i>krank</i>	naaröoch	ناروغ
<i>tot; Toter</i>	marai	مړی

V-6: WORTLISTE „KÖRPERTEILE UND ORGANE“

Arm	möt	مټ
Auge	βtörga	سترگه
Bauch	nass/cheeta	نس / خيټه
Bein	wrun	ورون
Blut	wina	وينه
Brust(korb)	googal	گوگل
Darm	kulmö	کولمه
Finger	gota	گوته
Fuß	pcha	پينه
Gesicht	möch	مخ
Hals	raara	غارِه
Hand	laaß	لاس
Herz	srö	زړه
Knie	san-gun	زنګون
Knochen	adukai	هډوکي
Kopf	βar	سر
Körper	saan	خان
Leber	sögar	خگر
Lunge	βögai	سږي
Magen	geeda	گيډه
Mund	chulö	خوله
Nase	pasa	پزه
Niere	pöchtawargai	پينټورګي

<i>Ohr</i>	roag	غور
<i>Rücken</i>	schaa	شا
<i>Schulter</i>	oga	اوره
<i>Unterleib</i>	dö cheete laande	د خیتی لاندی
<i>Zahn</i>	raach	غابښ

KAPITEL V: UNTERWEGS

V-1: MIT DEM BUS

<i>Wo fährt der Bus ab?</i>	Barwiß lö kum saaja si?	سرویس له کوم ځایه ځی؟
<i>Wann kommt der Bus in ... an?</i>	Barwiß zö wacht ... ta ras-seegi?	سرویس څه وخت ... ته رسیری؟
<i>Eine Fahrkarte nach ..., bitte!</i>	Merabaani wökröi, jau teket dö ... raakröi !	مهربانی وکړی ، یو ټکټ د ... راکړی !
<i>Ist das der Bus nach ... ?</i>	Daa dö ... Barwiß dai?	دا د ... سرویس دی؟
<i>Vielen Dank fürs Mitnehmen!</i>	Manöna dö taabo lö mrass-tee zöcha!	مننه د تاسو له مرستی څخه !

V-2: WORTLISTE „TRANSPORTMITTEL“

<i>Auto/Pkw</i>	mo <u>t</u> ar	موټر
<i>Boot</i>	kesch <u>t</u> öi	کشتی
<i>Bus</i>	βarw <u>i</u> β	سرویس
<i>Geländewagen</i>	dschiip	جیپ
<i>Fahrrad</i>	baa <u>i</u> ssel	بایسکل
<i>Flugzeug</i>	alut <u>ö</u> ka	الوتکه
<i>Hubschrauber</i>	zarch <u>i</u> alut <u>ö</u> ka	خرخی الوتکه
<i>Jeep</i>	dschiip	جیپ
<i>Lastwagen/Lkw</i>	laa <u>r</u> öi	لاری
<i>Motorrad</i>	mo <u>t</u> ar-βaa <u>i</u> kel	موټر سايکل
<i>Taxi</i>	te <u>k</u> ssi	ټکسی

KAPITEL VI: KONTROLLEN

VI-1: ANWEISUNGEN UND AUFFORDERUNGEN

<i>Halt / Stopp!</i> <gegenüber Personen:> <gegenüber Fahrzeugen:>	Odareeg <u>ö</u> ! Mo <u>t</u> ar woda <u>r</u> awöi!	ودرپړی! موټر ودروی!
<i>... verboten!</i>	... mana da! / ... edschaasa n <u>ö</u> shta!	... منع ده! / ... اجازه نشته!
<i>Rauchen verboten!</i>	βegre <u>t</u> z <u>ö</u> chaw <u>o</u> l mana da!	سگرت څکول منع ده!
<i>Hier ist gesperrt!</i>	D <u>ö</u> lta n <u>ö</u> nawat <u>ö</u> l mana da!	دلته ننوتل منع ده!
<i>Bitte zurückbleiben!</i>	Merabaani w <u>ö</u> kr <u>ö</u> y schaa ta laa <u>r</u> schöi!	مهربانی وکړی شاته لاړ شی!

<i>Gehen Sie bitte weiter!</i>	Merabaani wökröy laar schöi!	مهربانی وکړی مخ کی لار شی !
<i>Gehen Sie bitte weg!</i>	Merabaani wökröy laar schöi!	مهربانی وکړی لار شی !
<i>Kommen Sie herein!</i>	Raa-nönawosöi!	رانوخی !
<i>Bitte setzen Sie sich!</i>	Merabaani wökröy keenöi!	مهربانی وکړی کښینی !
<i>Bitte kommen Sie her!</i>	Merabaani wökröy döлта raa-schöi!	مهربانی وکړی دلته راشی!
<i>Bitte warten Sie hier!</i>	Merabaani wökröy döлта entezaar obaaßöi!	مهربانی وکړی دلته انتظار وباسی !
<i>Bitte steigen Sie ein!</i>	Merabaani wökröy woche-söi!	مهربانی وکړی وڅپزی !
<i>Bitte steigen Sie aus!</i>	Merabaani wökröy kata schöi!	مهربانی وکړی کښته شی !
<i>Gehen wir!</i>	Söi tsche su!	ځی چی څو !
<i>Folgen Sie mir, bitte!</i>	Merabaani wökröy maa ta-kiib kröi!	مهربانی وکړی ما تعقیب کړی !
<i>Schnell!</i>	Sör!	ژر !
<i>Langsam!</i>	Wroo!	ورو !
<i>Bitte machen Sie Platz!</i>	Merabaani wökröy laara chlaaßa kröi!	مهربانی وکړی لاره خلاصه کړی !
<i>Bitte stehen Sie auf!</i>	Merabaani wökröy odaree-göi!	مهربانی وکړی ودرپړی !
<i>Vergessen Sie ... nicht!</i>	Taaße ... eer nö kröi!	تاسی ... هېر نکړی !
<i>Ruhe, bitte!</i>	Merabaani wökröy röli schöi!	مهربانی وکړی لاره خلاصه کړی !
<i>Sofort!</i>	ßamdalaßa!	سمدلاسه !
<i>Bitte befolgen Sie meine Anweisungen!</i>	Merabaani wökröy smaa laar-chowone takiib kröi!	مهربانی وکړی زما لار ښوونې تعقیب کړی !

VI-2: WORTLISTE „PERSONALIEN“

<i>Adresse</i>	aadrass	آدرس
<i>Ausweis</i>	taskera	تذکره
<i>Dokument</i>	βanad	سند
<i>Geburtsdatum</i>	dö segedölo neeta	د زېږېدلو نېټه
<i>Geburtsort</i>	dö segedölo saai	د زېږېدلو ځای
<i>Genehmigung</i>	edschaasa-naama	اجازه نامه
<i>Name</i>	nuum	نوم
<i>Nachname</i>	tachaloss	تخلص
<i>Vorname</i>	assli nuum	اصلي نوم
<i>vollständiger Name</i>	böschpör nuum	بشپړ نوم
<i>Papiere</i>	assnaad	اسناد
<i>Pass</i>	paaßport	پاسپورت
<i>Personalien</i>	pedschandöna/schorat	پېژندنه / شهرت
<i>Staatsangehörigkeit</i>	taabejat	تابعیت
<i>Visum</i>	wisa	ویزه
<i>ungültig/abgelaufen</i> <Pass o.ä.>	be etebaar / baatel	بی اعتبار / باطل
<i>wohnhaft</i> <i>Wo sind Sie</i> <2. Person> ~?	meeschta Tscheerta meeschta jaaßt?	مېشته چېرته مېشته یاست؟

KAPITEL VII: DIES UND DAS

VII-1: MENSCHEN UND BERUFE

<i>Arbeiter</i>	kaargar	کارگر
<i>Ausländer</i>	bahranai	بحرنی
<i>Bauer/Landwirt /Farmer</i>	basgar	بزرگر
<i>Beauftragter</i>	mo-asaf	موظف
<i>Begleiter</i>	malgörai/mal	ملگری / مل
<i>Berater</i>	moschaawer	مشاور
<i>Bote/Kurier</i>	asstaasai	استازی
<i>Bürgermeister</i>	schaarwaal	بناروال
<i>Direktor</i>	modiir	مدیر
<i>Dolmetscher</i>	tardschomaan	ترجمان
<i>Einwohner/Bewohner</i>	ooßedunkai	اوسیدونکی
<i>Fahrer/Chauffeur</i>	dreewar/motarwaan	ډریور / موټروان
<i>Flüchtling</i>	mohaadscher	مهاجر
<i>Frau</i> <i.U. zum Mann>	chösa	بنځه
<i>Freund</i>	malgörai	ملگری
<i>Gast</i>	melma	میلمه
<i>Greis / alter Mann</i>	budaa / soor Barai	بودا / زور سړی
<i>Handwerker</i>	kössöb-gar	کسب گر
<i>Journalist</i>	dschornaalesst	ژورنالیست
<i>Jugendlicher</i>	swaan	ځوان
<i>Junge</i>	alök	هلیک

<i>Kind</i>	maasch um	ماشوم
<i>Kollege</i>	amka ar	همکار
<i>Lehrer</i>	cho- unkai	بنونکی
<i>Leiter</i> <Chef>	aame r	آمر
<i>Leute</i>	cha lök	خلک
<i>Mädchen</i>	ndscho löi	نجلی
<i>Mann</i>	naarina a	نارینه
<i>Mechaniker</i>	tachnika r	تخنیکر
<i>Mensch</i>	enssa an	انسان
<i>Minister</i>	was iir	وزیر
<i>Nachbar</i>	gaawand ai	گاوندی
<i>Person</i>	kass	کس
<i>Politiker</i>	ßjaaßat-mada ar	سیاستمدار
<i>Polizist</i>	poli ß	پولیس
<i>Stellvertreter</i>	maawa en	معاون
<i>Übersetzer</i>	tardschoma an	ترجمان
<i>Verantwortlicher</i>	mass- uul	مسئول
<i>Vermittler</i>	mansga röi	منځگری
<i>Vertreter</i>	assta asai	استازی
<i>Vorsitzender</i>	aame r	آمر

VII-2: FAMILIE

VII-2.1: VERWANDTSCHAFTSBEZEICHNUNGEN

<i>Bruder</i>	wroor	ورور
<i>Ehefrau</i>	mermön	میرمن
<i>Ehemann</i>	chaawand	خاوند
<i>Eltern</i>	moor au plaar	مور او پلار
<i>Geschwister</i>	choor au wroor	خور او ورور
<i>Großmutter</i>	njaa/anöi	نیا / انی
<i>Großvater</i>	nikö	نیکه
<i>Mutter</i>	moor	مور
<i>Schwester</i>	choor	خور
<i>Sohn</i>	sooj	زوی
<i>Tochter</i>	luur	لور
<i>Vater</i>	plaar	پلار
<i>Verwandter</i>	chpölwaan	خپلوان

VII-2.2: FAMILIENSTAND

<i>geschieden</i>	talaak schawai / ♀talaaka schöwe	طلاق شوی / طلاقه شوی
<i>ledig</i>	modscharad	مجرد
<i>verheiratet</i>	motahel	متاهل
<i>verwaist/Waise</i>	jatiim	یتیم

VII.3: GRUPPEN

VII-3.1: ORGANISATIONSFORMEN

<i>Delegation</i>	ajat	هيئت
<i>Familie</i>	kooranöi	کورنی
<i>Gruppe</i>	gruup	گروپ
<i>Organisation</i>	taschkilaat	تشکیلات
<i>Partei</i> <politisch>	gwand	گوند
<i>Volk</i>	chalök	خلک
<i>Volksgruppe/Ethnie</i>	kaum	قوم

VII-3.2: INSTITUTIONEN

<i>Außenministerium</i>	dö bahranöju tschaaro we-saarat	د بهرنیو چارو وزارت
<i>Botschaft</i> <dipl. Vertretung>	Befaarat	سفارت
<i>EU (= Europäische Union)</i>	Oropaa-i Etehaadja	اروپائی اتحادیه
<i>Gemeinde/Kommune</i>	alaaka daari	علاقه داری
<i>Innenministerium</i>	dö kooranöju tschaaro we-saarat	د کورنیو چارو وزارت
<i>Medien</i>	dö dschami tabliraato was-saa-el	د جمعی تبلیغاتو وسائل
<i>Presse</i>	matbuaat	مطبوعات
<i>Regierung</i>	okumat	حکومت
<i>Rotes Kreuz</i>	Buur Baliib	سور صلیب
<i>Vereinte Nationen (UNO)</i>	Malgöri Melatuna	ملگري ملتونه

VII-4: ZEITANGABEN

VII-4.1: ALLGEMEINE ZEITAUSDRÜCKE

<i>Abend</i>	maacha am /schpa	ماښام / شپه
<i>Jahr</i>	kaal	کال
<i>Minute</i>	dakika	دقیقه
<i>Mittag</i>	rarma/zaacht	غرمه / څاښت
<i>Monat</i>	mjaascht	مياشت
<i>Morgen</i>	Babaa	سبا
<i>Nachmittag</i>	dö rarm ee na wrussta	د غرمی نه وروسته
<i>Nacht</i>	schpa	شپه
<i>Stunde</i>	Baa- at	ساعت
<i>Tag</i>	wras	ورځ
<i>Vormittag</i>	dö rarm ee na möchke	د غرمی نه مخکي
<i>Woche</i>	oon öi	اونی
<i>Wochenende</i>	dö afte ee aacher / dschoma	د هفته آخر / جمعه
ALS ANTWORT AUF DIE FRAGE „WANN?“:		
<i>heute</i>	nön	نن
<i>gestern</i>	parun	پرون
<i>vorgestern</i>	teera wras	تېره ورځ
<i>morgen</i>	Babaa	سبا
<i>übermorgen</i>	böl Babaa	بل سبا
<i>jetzt</i>	ooß	اوس
<i>nicht jetzt</i>	ooß nö	اوس نه
<i>sofort</i>	Bamdala aa Ba	سمدلاسه

<i>vorher</i>	dö möcha	د مخه
<i>bald</i>	dschör	ژر
<i>später</i>	wrussta	وروسته
<i>früher</i>	pöchwaa	پخوا
<i>pünktlich</i>	pö taaköli wacht	په ټاکلی وخت
<i>verspätet / zu spät</i>	naa-wachta	ناوخته
<i>immer</i>	töl	تل
<i>oft</i>	akssaran/raaleban	اکثراً / غالباً
<i>manchmal</i>	köla-köla	کله کله
<i>niemals</i>	eez-köla	هېڅکله
<i>wieder / noch einmal</i>	bjaa / jau söl bjaa	بیا / یو ځل بیا
<i>in (vier) Tagen</i>	tör (zaloor) wraso poree	تر څلور ورځو پوری
<i>nächste (Woche)</i>	raatlunke (oonöi)	راتلونکی (اونی)
<i>letztes (Jahr)</i>	teer (kaal)	تېر (کال)
<i>jeden (Monat)</i>	ara (mjaascht)	هره (مياشت)
<i>seit (zwei Monaten)</i>	lö (dwa mjaaschto) raa pö-dee chwaa	له (دوه میاشتو) را په دی خوا
<i>vor (drei Tagen)</i>	(dree wrase) möchke	(دری ورځی) مخکی
<i>am (Wochenende)</i>	dschoma	جمعه
<i>von (Montag) bis (Freitag)</i>	lö (doo-schanbee) na tör (dschomee) poree	له (دوشنبه) نه تر (جمعی) پوری
<i>nach (dem Termin)</i>	lö (wadee) na wrussta	له (وعدی) نه وروسته
<i>während (der Besprechung)</i>	dö (chaböro) pö dscherjaanke	د (خبرو) په جریان کی
<i>zuerst</i>	lomrai	لمری

<i>dann/danach</i>	bjaa / wrussta lö harö	بیا / وروسته له هغه
ALS ANTWORT AUF DIE FRAGE „WIE OFT?“:		
<i>täglich / jeden (Tag)</i>	ara (wras)	هره (ورخ)
<i>(einmal) pro Monat</i>	dö (mjaaschte) jau waar	د (مياشتی) یو وار
ALS ANTWORT AUF DIE FRAGE „WIE LANGE?“:		
<i>(drei Stunden) lang / für (die Dauer von drei Stunden)</i>	dö (dree gentoo) dö paara	د (دری گېنتو) د پاره
<i>den ganzen (Tag)</i>	toola (wras)	توله (ورخ)

VII-4.2: UHRZEIT

<i>Wie spät ist es?</i>	(Baa-at) zoo badschee di?	(ساعت) څو بجی دي؟
<i>Es ist jetzt ...</i>	... badschee di.	... بجی دي .
<i>... (drei) Uhr (nachmittags).</i>	Dö rarmee (dree) ...	د گرمی (دری) ...
<i>... halb (drei Uhr).</i>	(Dwa) (nime) ...	(دوه) (نیمی) ...
<i>... Viertel vor (drei Uhr).</i>	Paaau kam (dree) ...	پاو کم (دری) ...
<i>... Viertel nach (drei Uhr).</i>	Paaau baande (dree) ...	پاو باندی (دری) ...
<i>... ungefähr (drei Uhr).</i>	Takriban (dree) ...	تقریباً (دری) ...
<i>Wann ist (das Meeting)?</i>	(Meṭing) pö zoo badscho da?	(میټینگ) په څو بجو ده؟
<i>Um (halb zehn).</i>	(Nöhö nime) badschee.	(نهه نیمه) بجی .

VII-4.3: JAHRESZEITEN

<i>Frühling</i>	pssar lai	پسرلی
<i>Sommer</i>	doobai/oo rai	دوبی / اوری
<i>Herbst</i>	m ö nai	منی
<i>Winter</i>	dsch ö mai	ژمی

VII-4.4: WOCHENTAGE

<i>Montag</i>	do o -schambee	دوشنبه
<i>Dienstag</i>	ß ee -schambee	سه شنبه
<i>Mittwoch</i>	tscha aa r-schambee	چهارشنبه
<i>Donnerstag</i>	pandsch-schambee	پنجشنبه
<i>Freitag</i>	dschoma	جمعه
<i>Samstag</i>	schambee/afta	شنبه / هفته
<i>Sonntag</i>	jak-schambee	یکشنبه

VII-4.5: FESTE UND FEIERTAGE

<i>Fastenmonat Ramadan</i>	roodscha	روژه
<i>Fest des Fastenbrechens</i>	dö roodsche ee achtar	د روژی اختر
<i>Feiertag</i>	dö rochssat öi wras	د رخصتی ورځ
<i>Ferien/Urlaub</i>	rochssati	رخصتی
<i>Geburtstag</i>	kali i isa	کلوزه
<i>Hochzeit</i>	waad ö	واده
<i>Neujahr</i>	nauai kaal / nau-roos	نوی کال / نوروز

<i>Opferfest</i>	looi achtar	لوی اختر
<i>Ostern</i>	Paak achtar ('issawi achtar)	پاک اختر (عیسوی اختر)
<i>Weihnachten</i>	kressmess	کریمس

VII-4.6: MONATSNAMEN

<i>Januar</i>	dschanwari	جنوری
<i>Februar</i>	febrwari	فبروری
<i>März</i>	maartsch	مارچ
<i>April</i>	aprel	اپریل
<i>Mai</i>	mee	می
<i>Juni</i>	dschuun	جون
<i>Juli</i>	dscholaai	جولای
<i>August</i>	agesst	اگست
<i>September</i>	βeptembar	سپتمبر
<i>Oktober</i>	okto ~~b~~ ar	اکتوبر
<i>November</i>	nowembar	نومبر
<i>Dezember</i>	desse ~~m~~ bar	دسمبر

VII-4.7: DATUM

<i>Welches Datum haben wir heute?</i>	Nön kuma neeta da?	نن کومه نېټه ده؟
<i>Heute ist ...</i>	Nön dö ... da.	نن د ... ده .

VII-5: ZAHLEN UND ZAHLENANGABEN

Zahl	adad	عدد
Nummer	gana/numra	گنه / نمره
0 ۰	βefr	صفر
1 ۱	jau	یو
2 ۲	dwa	دوه
3 ۳	dree	دری
4 ۴	zaloor	څلور
5 ۵	pinsö	پنځه
6 ۶	schpag	شپږ
7 ۷	uwö	اووه
8 ۸	atö	اته
9 ۹	nöho/nah	نهه/نه
10 ۱۰	lass	لس
11 ۱۱	jawo-lass	یولس
12 ۱۲	door-lass	دولس
13 ۱۳	djaar-lass	دیارلس
14 ۱۴	zwaar-lass	څوارلس
15 ۱۵	pinsö-lass	پنځلس
16 ۱۶	schpaa-rass	شپاړس
17 ۱۷	uwö-lass	اوولس
18 ۱۸	atö-lass	اته لس
19 ۱۹	nu-lass/nu-nass	نولس
20 ۲۰	schöl	شل

21 ۲۱	jau-wischt	یو وینت
30 ۳۰	deersch	دیرش
40 ۴۰	zalwecht	خلوینت
50 ۵۰	pinsoß	پنخوس
60 ۶۰	schpeetö	شپپته
70 ۷۰	awjaa	اویاه
80 ۸۰	atjaa	اتیا
90 ۹۰	nöwi	نوی
100 ۱۰۰	ßöl	سل
173 ۱۷۳	jau Bölo dree awjaa	یو سلو دری اویاه
200 ۲۰۰	dwa-ßawa	دوه سوه
300 ۳۰۰	dree-ßawa	دری سوه
1000 ۱۰۰۰	sör	زر
1992 ۱۹۹۲	nu-nass ßawa du nöwi	نونس سوه دو نوی
2000 ۲۰۰۰	dwa-sara	دوه زره
3000 ۳۰۰۰	dree-sara	دری زره
10 000 ۱۰۰۰۰	lass-sara	لس زره
18 000 ۱۸۰۰۰	atölass-sara	اتلس زره
50 000 ۵۰۰۰۰	pinsoß-sara	پنخوس زره
100 000 ۱۰۰۰۰۰	ßöl-sara	سل زره
200 000 ۲۰۰۰۰۰	dwa-ßawa-sara	دوه سوه زره
1 000 000 (= 1 Million) ۱۰۰۰۰۰۰	meljoon	میلیون
1 000 000 000 (= 1 Milliar- de) ۱۰۰۰۰۰۰۰۰	meljaard	میلیارد

$\frac{1}{2}$ (= ein halb)	jau pör dwa / nimaa-i	یو پر دوه / نیماهی
$\frac{1}{3}$ (= ein Drittel)	jau pör dree / ßolss	یو پر دری / ثلث
$\frac{1}{4}$ (= ein Viertel)	jau pör zaloor / rob	یک پر څلور / ربع
einmal	jau waar	یو وار
zweimal	dwa waare	دوه واری
dreimal	dree waare	دری واری
zum (siebten) Mal	dö (uwom) söl dö paara	د (اوم) ځل دپاره
das letzte Mal	wrusstai waar	وروستی وار

VII-6: FARBEN

blau	schiin-aaßmaani	شین اسمانی
braun	nasswaari	نصواری
bunt	rangaarang	رنگارنگ
gelb	seer	زیر
grün	schiin	شین
rot	ßur	سور
schwarz	tor	تور
weiß	ßpiin	سپین

VII-7: GEGENSATZPAARE

(angeordnet – wo möglich – nach: positiv ≠ negativ)

<i>billig/preiswert</i> ≠ <i>teuer</i>	ars aan /monaa βeb ≠ graan	ارزان / مناسب ≠ گران
<i>erlaubt</i> ≠ <i>verboten</i>	edschaasa s chta ≠ edschaasa n öschta	اجازه شته ≠ اجازه نشته
<i>gefährlich</i> ≠ <i>ungefährlich</i>	chatar- naak ≠ be chatar	خطرناک ≠ بی خطر
<i>geöffnet</i> ≠ <i>geschlossen</i>	chlaa β ≠ tar al ai	خلاص ≠ تړلی
<i>groß</i> ≠ <i>klein</i>	looi ≠ kutschin ai	لوی ≠ کوچنی
<i>gut</i> ≠ <i>schlecht</i>	chö ≠ bad	ښه ≠ بد
<i>jung</i> ≠ <i>alt</i> <Menschen>	swaan ≠ soo ɽ	ځوان ≠ زوړ
<i>lang</i> ≠ <i>kurz</i>	uugd ≠ lan d	اوږد ≠ لنډ
<i>leicht</i> ≠ <i>schwer</i>	βpök ≠ drund	سپیک ≠ دروند
<i>möglich</i> ≠ <i>unmöglich</i>	ked ai schi ≠ ked ai n ö schi	کېدای شی ≠ کېدای نه شی
<i>neu</i> ≠ <i>alt</i> <Dinge>	nau ai ≠ soo ɽ	نوی ≠ زوړ
<i>richtig</i> ≠ <i>falsch</i>	βam ≠ ral at	سم ≠ غلط

<i>sauber</i> ≠ <i>schmutzig</i>	paak ≠ naa -paak	پاک ≠ نا پاک
<i>sicher</i> ≠ <i>unsicher</i>	<u>da</u> ada ≠ <u>da</u> ada nö	ډاډه ≠ ډاډه نه
<i>stark</i> ≠ <i>schwach</i>	röcht <u>ö</u> lai ≠ kam soo rai	غښتلی ≠ کم زوری
<i>viel</i> ≠ <i>wenig</i>	<u>d</u> eer ≠ lög	ډیر ≠ لږ
<i>voll</i> ≠ <i>leer</i>	<u>d</u> ak ≠ chaali	ډک ≠ خالی
<i>warm</i> ≠ <i>kalt</i>	tod ≠ Boo r	تود ≠ سوړ
<i>wichtig</i> ≠ <i>unwichtig</i>	mohem ≠ moh e m nö	مهم ≠ مهم نه